

Підмет. 3. Та крім присудка буває в реченні також таке важне слово, що про нього йде річ, слово, що про нього присуд виголошується, що отже воно немов підкинене присудові (по староукраїнському: підмечене — від слова: метати = кидати). Це — підмет.

У реченні: „Зайняла ся хата“ — підкинене присудові слово *хата* — от воно й підмет.

Легко переконати ся з речень: *Нехай Бог рятує, Зайняла ся хата*, що за підметом питають питаннями: хто? (як це щось живе) або що? (як неживе), і по тому легко його пізнати в реченні (докладніше § 339).

**Речення
безпідметові.**

4. Та як без присудка речення не може бути, то без підмета воно в нашій мові може обійти ся. Як скажемо:

Горить! Блискає! На світ благословить ся! — то це все речення, бо думка є, але ж підметів у цих реченнях немає.

Це речення безпідметові (гл. § 340).

**Головні
і додаткові
частини
речення.**

5. Присудок і підмет творять докупі головні частини речення; усі інші слова, що знаходяться в реченні, звуть ся коротко: додаткові частини. Ось у реченні:

Українська дівчина все радо співає пісні — слова: *українська, все, радо, пісні* — додаткові частини речення, бо без них речення може бути (п. пр., *Дівчина співає*), а вони тільки додані на те, щоб іще ліпше знати про дівчину, яка саме вона, коли співає, як співає, та що співає (докладніше про це все гл. §§ 341—346).

II. СЛОВА.

**Частини
мови.**

6. Речення складаються з слів. Кожне слово в реченні має своє значіння, але й само про себе воно щонебудь визначає. Слова подають: хоч назву предмету (*стіл*), хоч прикмету його (*чорний*), хоч число (*перший*), злучують слова до себе (*стіл і лавка*) і т. д.

Всі ці слова, яких ми вживаємо в мові, так і творять докупі мову людини, а як їх зокрема розбіраємо, то лічимо